

Särskilt yttrande Ekonomi i balans

Rapporten Granskning - Ekonomi i balans visar enligt vår bedömning på betydande svagheter i både styrning och uppföljning inom såväl hälso- och sjukvårdsnämnden som regionstyrelsen. Dessa brister rör centrala delar av den ekonomiska styrningen och den politiska ledningens ansvar för att säkerställa att verksamheten bedrivs på ett ekonomiskt tillfredsställande sätt.

Av granskningen framgår att hälso- och sjukvårdsnämnden endast i begränsad utsträckning har säkerställt att verksamheten bedrivs med tillräcklig ekonomisk kontroll och intern styrning. Trots att nämnden under en längre tid haft betydande ekonomiska underskott saknas en tydlig och sammanhållen plan för när ekonomisk balans ska uppnås. De åtgärdsplaner som redovisats ger enligt revisionen inte tillräckligt underlag för att bedöma hur och när balans ska nås och saknar tydliga delmål som möjliggör uppföljning av effekterna under året. Detta innebär att nämndens arbete med ekonomi i balans saknar den struktur och tydlighet som krävs för att säkerställa ett effektivt genomförande.

Vidare framgår att de åtgärder som beslutats inom nämnden inte i tillräcklig utsträckning har föregåtts av dokumenterade konsekvensanalyser. Det saknas därmed ett tydligt underlag som visar hur verksamheten har bedömt åtgärdernas genomförbarhet, vilka effekter de förväntas få och om de sammantaget är tillräckliga för att uppnå ekonomisk balans. Denna brist innebär att det inte finns en öppen och systematisk koppling mellan beslutade åtgärder och de ekonomiska effekter som eftersträvas. Granskningen visar även att återrapporteringen till nämnden om åtgärdernas effekter på den samlade ekonomin varit begränsad och saknat tydlig redovisning av hur åtgärderna påverkar nämndens totala ekonomiska situation.

Mot denna bakgrund är det särskilt anmärkningsvärt att de ekonomiska underskotten under året har fortsatt att öka. Prognoserna har successivt försämrats och utfallet har blivit väsentligt sämre än vad som tidigare bedömts. Detta visar enligt vår uppfattning att de åtgärder som vidtagits inte har varit i närheten av tillräckliga och att styrningen inte alls har varit tillräckligt effektiv för att bryta den negativa ekonomiska utvecklingen.

Granskningen riktar även kritik mot regionstyrelsens hantering av situationen. Revisionen bedömer att regionstyrelsen endast i begränsad utsträckning har vidtagit åtgärder inom ramen för sin uppsiktsplikt. Trots att styrelsen löpande har informerats om de betydande ekonomiska underskotten och de försämrade prognoserna har mer långtgående åtgärder inte vidtagits förrän vid en senare tidpunkt under året. Enligt vår bedömning innebär detta att regionstyrelsen inte har utövat det ansvar som följer av dess roll som ledande organ för regionens samlade ekonomi och verksamhet.

Det är även anmärkningsvärt att beslut har fattats om att godkänna betydande underskott utan att det samtidigt tydligt redovisas hur dessa ska finansieras eller vilka åtgärder som krävs för att återställa den ekonomiska balansen. Detta försvagar den ekonomiska styrningen och skapar otydlighet kring ansvar och långsiktig hållbarhet i regionens ekonomi.

Sammantaget visar granskningen att både hälso- och sjukvårdsnämnden och regionstyrelsen har haft brister i styrning, uppföljning och ansvarstagande när det gäller arbetet med ekonomi i balans. Den bild som framträder är en styrning där åtgärder vidtas utan tillräcklig analys av deras ekonomiska effekter, där uppföljningen är otillräcklig och där det politiska ledarskapet inte i tillräcklig utsträckning har säkerställt att den ekonomiska utvecklingen bryts. Mot denna bakgrund anser vi att granskningen tydliggör behovet av en mer konsekvent ekonomisk styrning, tydligare

krav på uppföljning och ett mer aktivt ansvarstagande från regionstyrelsen för regionens samlade ekonomiska utveckling.

Gävle 2026-03-05

Eva Lindberg

Marie-Louise Dangardt

Ulla Andersson

Magnus Svensson